

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๓ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายพิเชฐ รูปแก้ว
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ เลขที่ ๑๓๓/๒ หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านเบิก อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี
โทรศัพท์ ๐๘๘-๖๓๙๙๔๐๘ Facebook พิเชฐ รูปแก้ว Line ๐๘๘๖๓๙๙๔๐๘
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๓๓
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
สถาบันการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีลพบุรี (โปลี)
คณะ/สาขาวิชา ช่างยนต์
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ ธุรกิจส่วนตัว , กำนันตำบลบ้านเบิก
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๒๕๐,๐๐๐ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๑

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. แปลงเรียนรู้ด้านข้าว

มีการใช้เทคโนโลยีในการลดต้นทุนการผลิตข้าว โดยการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวในอัตราที่เหมาะสม
๑๕ - ๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ มีการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสานลดการใช้สารเคมี และใช้น้ำหมักชีวภาพแทนการใช้

สารเคมี ใช้ปุ๋ยเคมีตรงตามระยะเวลาความต้องการของต้นข้าว และไม่เผาฟางข้าว ใช้วิธีไถกลบตอซังและใช้
จุลินทรีย์ย่อยสลายตอซังแทนการเผา

แปลงเรียนรู้การลดต้นทุนการผลิตข้าว

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การลดต้นทุนการผลิตข้าว

ฐานเรียนรู้ที่ ๒ เศรษฐกิจพอเพียง

ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

ฐานเรียนรู้ที่ ๔ การจัดการดินและปุ๋ย

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๗ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การจัดการดินและปุ๋ย

๒. การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

๓. การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การลดต้นทุนการผลิต

๒. เศรษฐกิจพอเพียง

๓. เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การผลิตพืชปลอดภัย

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

๑. การลดต้นทุนการผลิต

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อลดต้นทุนในการผลิตข้าว
- ๒) เพื่อลดค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือน

โดยมีวิธีในการปฏิบัติการลดต้นทุนการผลิตข้าว คือ เมล็ดพันธุ์ข้าวที่นำมาปลูกเป็นเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดี เป็นพันธุ์บริสุทธิ์ที่มีความงอกไม่น้อยกว่า ๘๐ เปอร์เซ็นต์ มาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ เช่น กรมการข้าว ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวในอัตราที่เหมาะสม นาหว่านใช้เมล็ดพันธุ์ ๑๕ - ๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ นาดำใช้เมล็ดพันธุ์ ๗ กิโลกรัมต่อไร่ การเตรียมดินก่อนการเพาะปลูกด้วยวิธีไถกลบตอซัง ไม่เผาฟาง โดยการระบายน้ำเข้านาและใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายตอซังหมักฟางข้าว ประมาณ ๗ - ๑๐ วัน หลังจากนั้นปรับหน้าดินให้เรียบสม่ำเสมอ สำหรับนาหว่านนํ้าตมให้ทำร่องน้ำ เป็นทางระบายอากาศในแปลงปลูกข้าว และให้นํ้าโดยวิธีเปียกสลับแห้งไม่ปล่อยให้ น้ำแช่ไว้ในนาตลอดเวลา การใช้ปุ๋ยเคมีในการบำรุงจะใส่ปุ๋ยให้ตรงตามระยะเวลาความต้องการของต้นข้าว และใส่ปุ๋ยตามชนิดของพันธุ์ข้าว เช่น ข้าวไวต่อช่วงแสงใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสงใส่ปุ๋ย ๓ ครั้ง และผลิตน้ำหมักจุลินทรีย์ไว้ใช้เอง การใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดวัชพืช โรค และแมลง จะใช้เมื่อจำเป็น โดยกำจัดวัชพืชและข้าววัชพืชก่อนการหว่านปุ๋ย สำรวจแปลงนาข้าวอยู่เสมอเพื่อสังเกตปริมาณวัชพืชและแมลงศัตรูพืชที่ระบาด ป้องกันกำจัดโดยวิธีผสมผสาน และจะใช้สารเคมีในการกำจัดเมื่อถึงจุดอันตราย เก็บเกี่ยวผลผลิตในระยะเวลาที่เหมาะสม โดยจะระบายน้ำออกจากแปลงนาก่อนเก็บเกี่ยว ๑๕ วัน และเก็บเกี่ยวในระยะพลับพลึง ๒๕ - ๓๐ วัน หลังข้าวออกดอก เป็นระยะสุกแก่ของข้าวที่เหมาะสม เพื่อลดการสูญเสียผลผลิตระหว่างเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว และในระหว่างการผลิตจะทำบัญชีบันทึกต้นทุนการปลูกข้าวทุกรายการไว้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น และรู้ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการปลูกข้าว

วิธีการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร โดยการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จัดทำป้ายองค์ความรู้ แผ่นพับ แปลงเรียนรู้ และการพูดคุยแนะนำให้คำปรึกษากับเกษตรกรที่สนใจ

[illegible]

เศรษฐกิจพอเพียง ทำการเกษตรโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ โดยเน้นการพึ่งพาตนเองในเรื่องอาหารและปัจจัยการผลิตต่างๆ เช่น ปลูกผักสวนครัว ไม้ผล และพืชอื่น ๆ ไว้บริโภคเอง เมื่อเหลือก็จะนำไปจำหน่ายและแจกจ่ายให้เพื่อนบ้าน

การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน ใช้วิธีควบคุมศัตรูพืชอย่างเหมาะสม ลดหรือหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี หรือใช้เมื่อจำเป็น ตรวจสอบนาข้าวอยู่อย่างสม่ำเสมอเมื่อพบแมลงศัตรูข้าวจะใช้สารชีวภัณฑ์ในการและกับดักกาวเหนียวในการป้องกันกำจัด

การจัดทำบัญชีครัวเรือน มีการจัดทำบัญชีต้นทุนการปลูกข้าว และบัญชีรายรับรายจ่ายภายในครัวเรือน เพื่อให้ทราบถึงค่าใช้จ่ายต่างๆ สามารถลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลงได้

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

เมล็ดพันธุ์ข้าวที่นำมาปลูกจะเลือกใช้เมล็ดพันธุ์ที่ดีมีคุณภาพ มาจากแหล่งที่เชื่อถือได้และมีเปอร์เซ็นต์ความงอกไม่น้อยกว่า ๘๐ เปอร์เซ็นต์ เตรียมพื้นที่ก่อนการเพาะปลูกโดยการไถกลบตอซัง และไม่เผาฟางข้าว ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ใส่ปุ๋ยตามระยะเวลาความต้องการของต้นข้าว และตรงตามชนิดของข้าว ลดการใช้สารเคมีลง และใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช ทำนาแบบเปียกสลับแห้ง เพื่อลดปริมาณการใช้น้ำและลดการระบาดของแมลงศัตรูพืช ใช้เครื่องมือเครื่องจักรที่ทันสมัยในการเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อความเร็วประหยัดเวลา

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น

คัดเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าวที่นำมาปลูกเป็นเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดี เป็นพันธุ์บริสุทธิ์ที่มีความงอกไม่น้อยกว่า ๘๐ เปอร์เซ็นต์ มาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวในอัตราที่เหมาะสม นาหว่านใช้เมล็ดพันธุ์ ๑๕ - ๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ นาดำใช้เมล็ดพันธุ์ ๗ กิโลกรัมต่อไร่ การเตรียมดินก่อนการเพาะปลูกด้วยวิธีไถกลบตอซัง ไม่เผาฟาง โดยการระบายน้ำเข้านาและใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายตอซังหมักฟางข้าว ประมาณ ๗ - ๑๐ วัน หลังจากนั้นปรับหน้าดินให้เรียบสม่ำเสมอ สำหรับนาหว่านนํ้าตมให้ทำร่องน้ำ เป็นทางระบายอากาศในแปลงปลูกข้าว และให้นํ้าโดยวิธีเปียกสลับแห้งไม่ปล่อยให้แห้งไถนาตลอดเวลา การใช้ปุ๋ยเคมีในการบำรุงจะใส่ปุ๋ยให้ตรงตามระยะเวลาความต้องการของต้นข้าว และใส่ปุ๋ยตามชนิดของพันธุ์ข้าว เช่น ข้าวไวต่อช่วงแสงใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง ข้าวไมไวต่อช่วงแสงใส่ปุ๋ย ๓ ครั้ง และผลิตน้ำหมักจุลินทรีย์ไว้ใช้เอง การใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดวัชพืช โรค และแมลง จะใช้เมื่อจำเป็น โดยกำจัดวัชพืชและข้าววัชพืชก่อนการหว่านปุ๋ย ตรวจสอบแปลงนาข้าวอยู่สม่ำเสมอเพื่อสังเกตปริมาณวัชพืชและแมลงศัตรูพืชที่ระบาด ป้องกันกำจัดโดยวิธีผสมผสาน และจะใช้สารเคมีในการกำจัดเมื่อถึงจุดอันตราย เก็บเกี่ยวผลผลิตในระยะเวลาที่เหมาะสม โดยจะระบายน้ำออกจากแปลงนาก่อนเก็บเกี่ยว ๑๕ วัน และเก็บเกี่ยวในระยะปลีปลั่ง ๒๕ - ๓๐ วัน หลังข้าวออกดอก เป็นระยะสุกแก่ของข้าวที่เหมาะสม เพื่อลดการสูญเสียผลผลิตระหว่างเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ข้าว..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๘ ไร่.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒)ผักสวนครัว..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑ งาน.....(ไร่-งาน-วา)

- ๑.๓)ไม้ผล..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑ งาน.....(ไร่-งาน-วา)
- ๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย
- ๒.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)
- ๒.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)
- ๒.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)
- ๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย
- ๓.๑) จำนวน.....(ตัว)
- ๓.๒) จำนวน..... (ตัว)
- ๓.๓) จำนวน..... (ตัว)
- ๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย
- ๔.๑)มะม่วง..... จำนวน.....๓๐.....(หน่วย...ต้น....)
- ๔.๒)กล้วย..... จำนวน.....๑๐๐.....(หน่วย...ต้น....)
- ๔.๓)มะเขือเปราะ..... จำนวน.....๕๐.....(หน่วย...ต้น....)
- ๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)
- ๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้
๑.๑)ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว.....	เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่
๑.๒)ค่าเตรียมดิน.....	เป็นเงิน.....๔๐๐.....บาท/ไร่
๑.๓)ค่าน้ำมัน.....	เป็นเงิน.....๒๐๐.....บาท/ไร่
๑.๔)ค่าปุ๋ยเคมี.....	เป็นเงิน.....๖๐๐.....บาท/ไร่
๑.๕)ค่าสารเคมี.....	เป็นเงิน.....๒๐๐.....บาท/ไร่
๑.๖)ค่าแรงงาน.....	เป็นเงิน.....๒๐๐.....บาท/ไร่
๑.๗)ค่าเก็บเกี่ยว.....	เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต	๒,๖๐๐.....บาท/ไร่
รายได้	๖,๒๐๐.....บาท/ไร่
- ๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้
- ๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)
- ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ผักสวนครัว และไม้ผล.....
- เฉลี่ยรายได้วันละ.....๒๐๐.....บาท/วัน
- ๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)
- ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ผักสวนครัว และไม้ผล.....
- เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๑,๔๐๐.....บาท/สัปดาห์
- ๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
- ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ผักสวนครัว และไม้ผล.....
- เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๖,๐๐๐.....บาท/เดือน
- ๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
- ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ข้าว.....
- เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๒๕๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

เกษตรกรต้นแบบมีเครื่องจักรกลเป็นของตนเอง สามารถลดต้นทุนในการผลิตข้าวได้มากขึ้น ได้แก่ ลดเมล็ดพันธุ์ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี ลดการใช้สารเคมี และลดค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นการลดรายจ่ายในการทำการเกษตร และลดรายจ่ายภายในครัวเรือน เกษตรกรต้นแบบมีความเป็นผู้นำสูงเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรภายในชุมชนได้เป็นอย่างดี เกษตรกรรายอื่นได้รับความรู้จากการมาเรียนรู้กับเกษตรกรต้นแบบ และได้เห็นการปฏิบัติจริง สามารถนำไปปฏิบัติตามและลดต้นทุนการผลิตได้และพัฒนาคุณภาพผลผลิตข้าวให้ดีขึ้น และภายในชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ที่สามารถเข้าไปศึกษาหาความรู้ และขอคำแนะนำในการทำการเกษตรจากเกษตรกรต้นแบบได้

๒. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

เกษตรกรต้นแบบมีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน ในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช เช่น การใช้สารชีวภัณฑ์ และการใช้กับดักกาวเหนียว จึงลดปริมาณการใช้สารเคมีลงทำให้แมลงศัตรูธรรมชาติไม่ถูกทำลาย ลดการปนเปื้อนของสารเคมีในดิน น้ำ และอากาศ ซึ่งเป็นผลดีต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรโดยใช้วิธีอัดฟาง และไถกลบตอซัง ไม่เผาฟางข้าว ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการเกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๒.๕) และมลพิษทางอากาศอื่นๆ การไม่เผาจึงช่วยลดปัญหามลพิษและรักษาสิ่งแวดล้อมได้

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

ประโยชน์จากการไถกลบตอซังในนาข้าว การอัดฟาง ไม่เผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ช่วยลดการเกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๒.๕) และมลพิษทางอากาศอื่นๆ การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน ลดการใช้สารเคมี ช่วยลดการปนเปื้อนของสารเคมีในดิน น้ำ และอากาศ ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ลดการเสื่อมสภาพของดิน และช่วยรักษาสมดุลของระบบนิเวศน์

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

เกษตรกรต้นแบบ เป็นผู้นำชุมชนที่มีความรู้พื้นฐานด้านการเกษตรในพื้นที่เป็นอย่างดี มีความคุ้นเคยกับเกษตรกรภายในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง มีความรู้เกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ สภาพดิน พันธุ์พืชที่เหมาะสมในการปลูกแต่ละฤดูกาล การชลประทานภายในพื้นที่ โรคและแมลงศัตรูพืชที่ระบาดในพื้นที่ สามารถให้คำแนะนำปรึกษาเกษตรกรที่มาขอรับบริการได้

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอท่าม่วง ตั้งอยู่ในชุมชน มีพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวก เกษตรกรสามารถเข้าไปศึกษาเรียนรู้และใช้เป็นสถานที่จัดอบรมได้ เกษตรกรต้นแบบมีความรู้ความสามารถด้านการทำการเกษตรและการใช้เครื่องมือเครื่องจักรในการทำการเกษตรต่าง ๆ สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรภายในชุมชน เกษตรกรมีแหล่งเรียนรู้ที่สามารถเข้าไปหาความรู้ในการทำการเกษตรจากเกษตรกรต้นแบบได้

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอท่าม่วง เป็นสถานที่ให้บริการการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ เช่น เกษตรกรเข้ามาขอรับคำปรึกษาการแก้ไขปัญหาด้านต้นทุนการผลิต การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชในนาข้าว และเกษตรกรต้นแบบดำรงตำแหน่งกำนันตำบลบ้านเบิก สามารถทำหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนปัญหาต่าง ๆ ของเกษตรกร และประชาชนในพื้นที่ และติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอท่าม่วง มีฐานเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นที่ให้ความรู้กับเกษตรกรและคนในชุมชนมาศึกษาหาความรู้ และมาใช้บริการในข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร อีกทั้งแปลงเรียนรู้ของเกษตรกรต้นแบบเป็นแปลงเรียนรู้ด้านการลดต้นทุนการผลิตข้าว เกษตรกรต้นแบบสามารถถ่ายทอดความรู้และสอนเกษตรกรภายในชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ และหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีป้ายองค์ความรู้และแผ่นพับด้านการเกษตรต่างๆ ไว้ให้เกษตรกรที่มาขอรับบริการ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

๑) เกษตรกรที่เข้ามาศึกษาเรียนรู้ใน ศพก. สามารถนำความรู้เรื่องการลดต้นทุนการผลิตข้าวไปปฏิบัติในการทำนาในพื้นที่ของตนเอง และสามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้ ทำให้รายจ่ายภายในครัวเรือนลดลง

๒) เกษตรกรต้นแบบและเกษตรกรที่มารับบริการสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์ด้านการเกษตร และการดำเนินงานของศูนย์ ศพก. เครือข่าย กับศูนย์ ศพก. เครือข่ายภายในอำเภอท่าม่วง

๓) ถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรภายในตำบลและนอกตำบล ในการใช้เทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตข้าว และการพัฒนาคุณภาพผลผลิตข้าว เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติเองและถ่ายทอดความรู้ต่อให้กับผู้อื่นได้

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอท่าม่วง มีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมด้านการเกษตรในพื้นที่ โดยร่วมประชุมบูรณาการร่วมวางแผนการพัฒนาชุมชนทั้งด้านการเกษตร ด้านวัฒนธรรม ส่งเสริมความรู้ให้กับคนภายในชุมชนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาที่ดิน เป็นต้น

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

เกษตรกรต้นแบบเป็นผู้นำชุมชน ทำหน้าที่ประสานงานให้เกษตรกรในพื้นที่กับหน่วยงานต่างๆ เมื่อเกิดปัญหา และเป็นตัวแทนเข้าร่วมประชุมในเวทีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ ศพก. และด้านการเกษตร ทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ในการถ่ายทอดความรู้ แจกข่าวสารเกษตร และให้คำแนะนำแก่เกษตรกร

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอท่าม่วง สามารถเป็นสถานที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการเกษตรให้กับเกษตรกรภายในชุมชนและนอกชุมชนได้ เกษตรกรให้ความสนใจและเข้ามาศึกษาเรียนรู้ ขอคำแนะนำต่างๆ เกี่ยวกับการทำการเกษตร ได้ใช้พื้นที่ของตนเองในการถ่ายทอดความรู้และเป็นศูนย์รวมในการทำกิจกรรมต่างๆ และทำประโยชน์ให้กับเกษตรกรมากที่สุด เกษตรกรมีความเชื่อถือในตัวเกษตรกรต้นแบบ นำความรู้ไปปฏิบัติตามและเกิดผลสำเร็จ

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

เกษตรกรต้นแบบ มีตำแหน่งเป็นกำนันตำบลบ้านเบิก อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ประธานศูนย์ข้าวชุมชน ประธานกลุ่มนาแปลงใหญ่ข้าวตำบลบ้านเบิก ครูบัญชีอาสาประจำตำบลบ้านเบิก และเป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

เกษตรกรต้นแบบ เป็นผู้นำชุมชนที่มีภาวะความเป็นผู้นำสูง เป็นที่รู้จักของเกษตรกรภายในชุมชน มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเกษตรกรเป็นที่ปรึกษาให้กับคนภายในชุมชนได้เป็นอย่างดี

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

เมื่อทำงานไม่ว่าจะเป็นงานอะไรก็ตามจะพยายามทำให้เต็มที่ และมีความอดทนเพื่อให้งานนั้นบรรลุผลสำเร็จ มีความเข้าใจผู้อื่น ยอมรับและรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน เพื่อให้งานนั้นออกมาดีและมีประสิทธิภาพที่สุด

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย

๑. นางสาวสุชาดา ชื่นชมกลิ่น ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๒. นางสาวศิริลักษณ์ จินขจร ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
๓. นายพิเชฐ ฐูปแก้ว ตำแหน่ง ประธาน ศพก. อำเภอท่าม่วง

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

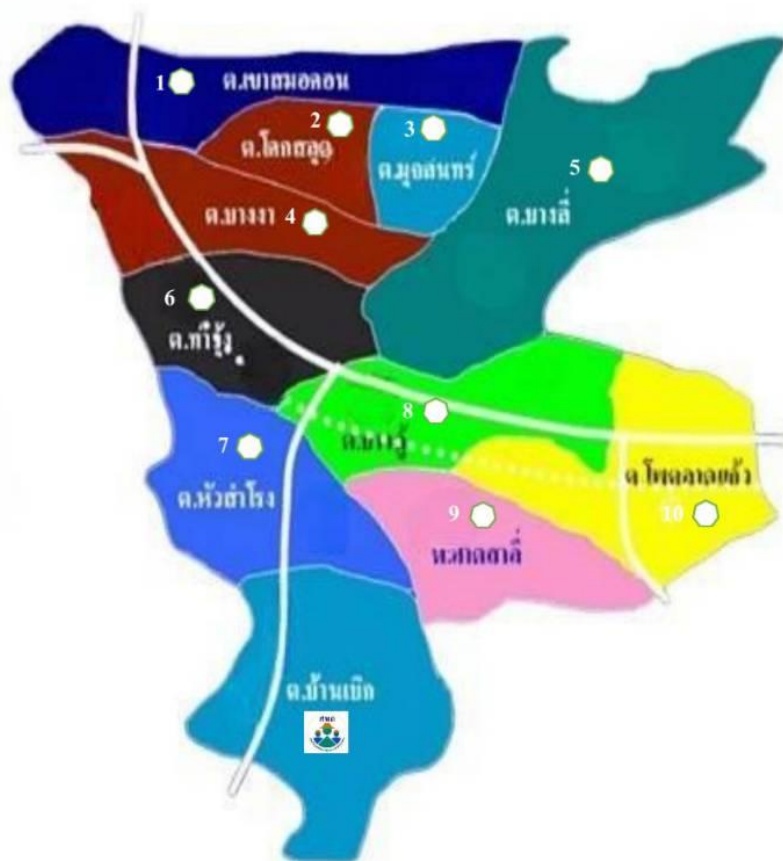
๑. สัมภาษณ์เกษตรกรต้นแบบ (สัมภาษณ์เชิงลึก In-depth Interview)
๒. การสนทนา
๓. แบบฟอร์มถอดบทเรียน
๔. สมาร์ทโฟน
๕. ปากกา ดินสอ สมุดโน้ต

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ไม่มี

ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอท่าม่วง และศูนย์เครือข่าย
พื้นที่อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

- 1 ศูนย์เครือข่ายตำบลเขาสมอคอน
- 2 ศูนย์เครือข่ายตำบลโลกสลอด
- 3 ศูนย์เครือข่ายตำบลมูจลินท์
- 4 ศูนย์เครือข่ายตำบลบางา
- 5 ศูนย์เรียนรู้ เกษตรทฤษฎีใหม่ สวนลุงอ้วน
- 6 ศูนย์เครือข่ายตำบลท่าไร่
- 7 ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
ตำบลหัวตำโง
- 8 ศูนย์เครือข่ายตำบลบางคู
- 9 ศูนย์เครือข่ายตำบลลาดศาลี
- 10 ศูนย์เครือข่ายตำบลโพธิ์ลาดแก้ว

- ศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร